Anul al 58-lea | 10 Pagini | EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei | 10 Pagini | Nr. 68 Joi 13 Martie 1941

Taxa postală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

SCUMPETEA

De câteva zile se observă pe piață un fenomen foarte ciudat. Negustorii au început să urce brusc prețurile la unele articole de strictă necesitate pentru marea massă a consumatorilor. In special stofele de îmbrăcăminte, pânzeturile, talpa și încălțămintea s'au scumpit într'o proporție surprinzătoare față de prețurile de acum câteva săptămâni. Și tendința nu este de a se stabiliza plafonul prețurilor la o anumită limită, ci cu fiecare zi se adaogă sporiri noui, nejustificate de nici o cauză reală.

Starea generală de război nu poate fi invocată ca un motiv ce ar determina scumpetea de la o zi la alta a unor articole fabricate în țară. Materiile prime de fabricație, cari intră în componența articolelor amintite, se găsesc în țară, astfel că nu s'ar putea susține că schimburile valutare pentru procurarea unor astfel de materii ar duce la scumpirea lor.

Dealtfel, date fiind împrejurările actuale din Europa, schimburile dela o țară la alta au încetat. Și atunci în mod firesc se pune întrebarea: ce cauze provoacă această excesivă scumpete?

Explicația nu poate fi găsită decât în pofta exagerată de câștig a unor negustori, cari caută să profite de vremurile turburi pe care le străbatem.

Scumpetea produselor fabricate apare cu atât mai nejustificată, cu cât în alt sector al pieții, cum este acela al alimentației se observă o scădere a prețurilor. Carnea, ouăle și alte articole alimentare înregistrează o eftenire, în timp ce îmbrăcămintea și încălțămintea se scumpesc.

Pentru marea massă a consumatorilor, cu venituri limitate, această stare de lucruri nu poate să dureze. Dacă sentimentul de omenie și înțelegerea necesară vremurilor de astăzi lipsesc unora dintre negustori, apoi sunt legi pentru înfrânarea speculei, cari se cer să fie aplicate cu strășnicie.

In toate epocile turburi apar corbi cari să speculeze nevoile generale, dacă nu se iau măsuri împotriva lăcomiei și a câștigurilor ilicite.

Sunt țări cari în timp de război aplică cele mai aspre pedepse speculanților, cari sfidând lipsurile populației, aleargă după îmbogățiri repezi, uitând cele mai elementare noțiuni de omenie și înțelegere a suferințelor generale.

In ce privește situația dela noi se cere și cetățenilor să nu încurajeze apucăturile speculante ale negustorilor oferind orice preț care i se pretinde, numai ca să-și poată face aprovizionări peste strictul necesar.

Acumularea de produse, care să nu fie de folos pentru moment, ci cumpărate numai sub impresia panicei că ar putea lipsi cândva, duce fatal la scumpire și la pofta negustorului de a ridica zilnic prețurile.

Prin urmare în afară de aplicarea strictă a legilor pentru înfrânarea speculei, e nevoe și de o stare de circumspecție din partea consumatorilor de a nu se lăsa prinși de șoaptele celor interesați, făcându-și aprovizionări peste trebuințele obișnuite.

Indochina franceză
a cedat teritorii Thailandului

Tokio, 11 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. anunță:

Un comunicat comun al Japoniei, Franței și Thailandului anunță, Marți dimineața, adoptarea și semnarea propunerii japoneze de mediațiune pentru soluționarea conflictului de frontieră între Indochina franceză și Thailand.

Comunicatul arată că Indochina franceză a cedat Thailandului districtul Paklay precum și regiunile din vestul, nord-vestul și sud-estul Cambodge-ului, care au aparținut în trecut Thailandului.

Toate aceste regiuni vor fi demilitarizate.

Două mici regiuni insulare de pe fluviul Mekhong-Khong și Khone, trec deasemeni sub suveranitatea Thailandului, dar vor fi administrate în comun.

Japonia garantează caracterul definitiv al acordului, iar Franța și Thailandul recunosc sforțările făcute de Japonia în interesul menținerii păcii.

RĂZBOIUL ȘI URCĂRILE DIN BURSĂ

Un fenomen care, la prima vedere, apare ciudat pentru o conjunctură de război aproape generalizată, este creșterea cursurilor în bursele europene. Chiar și în statele învinse.

Războiul a fost socotit în deobște ca o stare anormală generatoare de crize multiple și în deosebi de crize economice și financiare, cu repercuciuni directe asupra operațiunilor de bursă.

Adevărul e că fluctuațiunile depresive ale burselor europene din statele beligerante, în cursul precedentului război mondial, au răsfrânt și au confirmat această judecată.

Cum se explică, totuși, că de data aceasta situația la bursele europene îmbracă aspecte deosebite? Ce criterii, ce elemente noui de judecată au darul să contribue azi la ținuta fermă a cursurilor?

In numărul de Joia trecută, „Journal de Génève" a pus chestiunea, referindu-se la împrejurările obiective din Franța. O țară care a pierdut războiul, o țară în care industria nu și-a venit în fire încă și se resimte de lipsa materiilor prime, o țară în care majoritatea întreprinderilor și a vieții economice este ca și paralizată... Și totuși, în această Franță hârtiile de bursă au început să fie căutate, iar cursurile înregistrează urcări.

Căutând să descopere substratul intim al acestui fenomen, „Journal de Génève" nu găsește temeiuri de natură prea îmbucurătoare.

Valorile bursiere cresc cam pentru aceleași rațiuni pentru care cresc și prețurile la mărfuri.

Și unele și altele reprezin-

(Continuare în pag. 2-a)

O vedere a canalului și orașului Suez.

PROCLAMAȚIA
D-LUI GENERAL I. ANTONESCU CĂTRE ȚARĂ

ROMÂNI,

Plaiurile însângerate ale sfâșiatei Transilvanii, ale tristei Bucovine și ale roditorului Banat, Carpații netemători al statorniciei românești, credincioasa Oltenie, bătrâna Moldovă și înțeleapta Muntenie, — toate — s'au înmănunchiat într'o mărețată și pilduitoare unitate ca să rostească mândru— prin fiii lor — cuvântul sfânt al Unirii românești în Obștească Adunare Plebiscitară.

Bătrâni și tineri, săteni și orășeni, bogați și săraci, toți au dovedit că, înainte de orice, SUNT ROMANI; că mai presus de toate este Țara și că Românul știe să se închine duhului poruncitor al Neamului, ori de câte ori vatra strămoșilor și drepturilor copiilor își doinesc chemarea.

Prin cugetul nostru unit, prin liniștea senină cu care v'ați mărturisit credința prin participarea voastră neobicinuită la răspunderile obștești, v'ați împlinit, Români, datoria față de conștiința voastră, ați pregătit istoriei o judecată dreaptă și ați dat o mare pildă celor cari n'au cunoscut îndeajuns străfundurile Neației și puterile românești.

Un popor se naște și trăește prin viforul de credință care suflă în piepturile și inimile celor de aceiași lege. Și moare atunci când liniștea nepăsării sau nevolniciei a golit trupurile de orice vlagă și a secat sufletele de orice nădejde.

Ați dovedit, Români, că NEAMUL ROMANESC NU PIERE ȘI NU VA PUTEA PIERI.

Că azi, bate mai temeinic decât ori când, în toate viețile românești o singură inimă; că toate brațele se ridică într'o singură închinare cucernică la un singur altar și se pleacă vânjoase, gata de luptă și de muncă pentru un singur țel: Patria.

Ați arătat, popoarelor prietene și mai ales celor dușmane că o epocă de decădere și întristătoare umilire nu spulberă conștiința Românului, cum veacurile de asuprire n'au putut-o frânge; că prăbușirile, frământările și durerile n'au aprins în noi flacăra mută a resemnării, ci hotărirea aprigă a dobândirii dreptului și dreptății.

Că din suferințe și încercări toarcem credințe noi, din loviri puteri nouă, iar din iscoada de neînțelegere, îndârjita convingere a unității noastre.

ROMÂNI,

Acesta este înțelesul pe care îl dau eu votului Adunării Plebiscitare.

Fiindcă eu nu sunt tiran ca să mă umplu de îmbătarea puterii, după ce mi-ați dat-o, Regele și voi toți, fără limite; nici trufaș, ca să văd, în semnul biruinții Neamului, o biruință a mea singur.

Biruința mea întreagă nu va veni decât atunci când Neamul va birui pe deplin; iar înălțarea mea nu poate fi decât atunci când Neamul se va înălța.

Ceea ce iau din obștească voastră încredere este datoria de a vă păstra înăuntru UNIȚI, cum v'ați arătat în Adunare, iar, în afară, credincioși și stăpani pe soarta voastră, așa cum ați fost pe votul vostru.

Pentru încrederea voastră nemărginită, pentru pilda voastră de înțelegere, vă exprim nu recunoștință, ci mândria mea de a fi cârmaciul destinelor unui popor hotărît și unit.

Dacă nici unul dintre voi nu-și poate închipui frământările cumplite, grija încercată și suferințele neimblânzite prin care am trecut dealungul celor șase luni de guvernare, după ani de luptă și unire, toți puteți fi azi siguri că încrederea voastră mi-a spălat rănile, mi-a mângâiat durerea, mi-a îmbărbătat cugetul, înmiindu-mi puterile.

Nu-mi rămâne decât o singură dorință:

Ca toți acei cari s'au desprins din fiorul unității românești — puținii, foarte puținii cari nu mi-au dat încrederea — să poată găsi în truda mea viitoare temeiurile de revizuire a conștiinței lor.

Și ca Neamul Românesc să sape în obiceiurile lui nepieritoare exprimarea PE FAȚA a credinței lor, a voinței lor, pentrucă așa au făcut strămoșii noștri: și-au măsurat fapta cu încrederea și hotărîrea cu mândria.

Pentru a zidi din nou acest obiceiu sănătos, demn de orice om liber — și numai pentru a ne învăța copiii la curajul cugetului lor, m'am servit de votul pe față, ca lașii și viclenii să nu mai aibă ființă în viața noastră obștească.

ROMÂNI,

Mi-ați dat încrederea voastră.

Ați făcut din fapta mea, fapta voastră, din hotărîrile și onoarea mea, propria voastră hotărîre și un singur cuvânt: al Țării.

Acum, vă cer mai mult.

Vă cer să dați totul, Patriei: conștiința, voința, munca și jertfa voastră.

Patriei, pentru care veac de veac și generație de generație s'au trudit și au murit ctitorii, martirii și eroii Neamului.

Patriei pentru care s'a înzeuat Mihai Bravul; Patriei, pentru care a troznit pe roata osândei jertfa lui Horia și Cloșca; Patriei, pentru care a strigat Saguna „Români, uniți-vă"; Patriei cântată de Bălcescu și Eminescu; Patriei zidită de Voevozi, Regi și Dregători; Patriei visată de tineretul curat al Neamului, de luptătorii și cărturarii lui.

Peste crucile părinților noștri, peste rachele voevodale, peste glia românească și în auzul Românilor de pretutindeni să buciume — scurt și aprig — ca în ceasurile de bejenie ale veacurilor Chemarea Codrilor și a plaiurilor, Chemarea Strămoșilor, Chemarea Pământului, Chemarea Viitorului.

Să vă uniți sufletele, să vă legați puterile, să vă îndârjiți voința și să vă topiți crezul, tineri și bătrâni, într'un singur gând: Țara noastră.

Să-i turnăm temelii de viață nouă, să muncim fără preget și să ne pregătim pentru orice ceas, fiindcă numai așa vom spori stima prietenilor și grija dușmanilor.

ROMÂNI,

In scurtă vreme vă voiu supune programul înfăptuirilor pe care trebue să ne rezemăm viitorul.

El se va întemeia pe credința naționalistă, care este a voastră a tuturor, pe ridicarea Țărănimii și a Muncitorului și pe disciplina națională, care se cuvine unui popor de luptători gata să intre în lumea nouă, a viitorului.

La împlinirea lui voiu chema toate forțele curate ale neamului, toate puterile lui de producție, toată înțelepciunea maturității și vlaga Tineretului.

Credincios și recunoscător pentru încrederea voastră voi cere să durați din ea temeliile Neamului, fiindcă eu în slujba voastră și a Regelui sunt, și așa voiu rămâne până la ultima mea suflare.

Cu Dumnezeu înainte, Români.

Trăiască România.

Trăiască Regele nostru.

General ANTONESCU

GREVĂ IN 21 DE UZINI DE ARMAMENT DIN STATELE-UNITE

New-York, 10 (Rador). — *Corespondentul agenției „D. N. B." retransmite o informație a agenției „United Press", care arată ca greva a izbucnit în 21 de uzine de armament din Statele Unite.*

Aceasta înseamnă o lipsă săptămânală de 3 milioane ore de lucru pentru comenzile de armament, care reprezintă o valoare de 75 milioane dolari.

SALONICUL ȘI STRAMTORILE
Situația strategică din Balcani

GRECIA EGEEANA: I. regiunea de nord cu baza Salonic; II, regiunea centrală cu baza Athena-Pireu.
GRECIA DE SUD: III. Peloponez; IV, insula Creta (bază navală și aeriană).
V. Tracia turcească și Strâmtorile cu baza Istambul.
Pe coasta asiatică egeeană: baza turcească de la Ismir (Smirna).

Ocupându-se de situația din Balcani, ziarul iugoslav „Vreme", scrie că prin simpla prezență a trupelor germane în Bulgaria, Salonicul ar fi pierdut orice valoare strategică, portul său fiind neutralizat. N'au mai rămas ca baze ale unui eventual front britanic în Balcani decât Pireul, Istanbulul și Tracia turcească, în jurul cărora se dă acum bătălia diplomatică de la Atena și Ankara.

Acelaș ziar, afirmă, că din moment ce Salonicul nu mai contează în combinațiile ce se fac acum ,soarta celorlalte baze depinde de rezultatul ce-l va avea bătălia diplomatică care s'a angajat în vederea neutralizării lor.

Care este, de fapt, situația strategică a Greciei și a Turciei?

Grecia continentală este împărțită în trei regiuni ce prezintă valori deosebite strategice.

Partea de nord a Greciei egeene este o țară muntoasă,

(Continuare în pag. 2-a)

BERLINUL ȘI VOTAREA LEGII PENTRU AJUTORAREA ANGLIEI
GERMANIA ȘI-A ASIGURAT O PUTERNICĂ POZIȚIE IN SUD-ESTUL EUROPEI
Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 10. — Ziarele de seară publică foarte scurt știrea despre votarea legii americane pentru ajutorarea Angliei.

Cu toate că lipsesc comentarii totuș nu este prea greu să se precizeze părerea germană asupra acestui fapt.

După părerile germane, această lege a venit prea târziu și oricari vor fi măsurile americane, Anglia nu va putea fi salvată dela prăbușire. Germania e atât de sigură de victoria finală, încât persistă aci convingerea că guvernul german dispune de o serie de mijloace necunoscute până azi și prin cari victoria Germaniei este asigurată, indiferent de ajutorul american.

Punctul de vedere al Germaniei în privința ajutorului american este cunoscut. Se știe că Anglia suferă de o lipsă accentuată de vase, iar războiul submarin va începe de abea acum, cu cea mai mare intensitate. Fabricile pentru producția de avioane în serie trebue abea construite în America. Deasemenea, Anglia nu va putea să-și instruiască în câteva luni trupele necesare și mai ales cele de specialitate. In schimb, Germania dispune de toate mijloacele de pe continent, atât materii prime cât și fabrici, cari stau în serviciul ei.

Pe cale diplomatică, deci pașnică, Germania și-a asigurat în Sud-Estul european o poziție, de unde va putea combate ușor trupele britanice.

Comunicatele grecești și italiene au produs impresia la Berlin că toate încercările pentru salvarea Greciei au eșuat definitiv. Agenția „Stefani" a subliniat că războiul împotriva Greciei va fi terminat cu arma în mână, afară dacă nu se va produce vre-o schimbare în ultimul moment.

Până astă seară, n'au sosit nici din Iugoslavia și nici din Turcia știri definitive în privința situației din aceste țări. In ceeace privește Iugoslavia, nu există niciun dubiu că legăturile prietenești germano - iugoslave vor fi și mai departe menținute.

In ceeace privește ecoul presei din Turcia, la Berlin se înregistrează pe lângă unele voci neamicale și o serie de voci corecte. A făcut o deosebită impresie faptul că guvernul turc a luat măsuri împotriva unui ziar care adoptase o atitudine extrem de ostilă față de Germania.

ARMONIE INTRE GENERAȚII

„S'au risipit, s'au irosit și s'au însușit cu un total dispreț față de legile țării și mai cu seamă față de banul public milioane de lei fără nici un rost și foarte adeseori, pentru motive cu totul străine de interesele învățământului nostru național", scrie un comunicat al ministerului instrucției, care precizează că e vorba de 65.836.433 lei proveniți din taxe de bacalaureat, taxe de diplome, de certificate etc. în ultimii zece ani.

Când s'au înființat acele faimoase taxe pentru examene ori pentru diplome, noi am făcut apel la spiritul de înțelegere al conducătorilor, să nu îngreuneze drumul tineretului lipsit de mijloace, care își caută pregătirea pentru o carieră liberă — prin costisitoare contribuțiuni la diferite „fonduri" inventate de potentații învățământului.

Am invocat nu numai necesitatea de a promova prin selecționare atentă și copiii celor pentru cari școală superioară e un lux, dar noi, cari am luptat întotdeauna pentru armonizarea intereselor generațiilor cari se succed în ritm normal în viața unui neam, cari am protestat întotdeauna împotriva grabei cu care tineretul contesta meritele reale ale înaintașilor, am arătat că prin această metodă de supra-taxare a celor cari sunt spre sfârșitul studiilor, se creiază o nepriemică atmosferă în sufletele celor cari intră pe poarta largă a vieții.

65 milioane lei „risipiți, irosiți ori însușiți" nu reprezintă numai cifra sumelor pe care unii au plătit-o și alții au risipit, nu reprezintă numai paguba strict materială pe care o suportă colectivitatea, ci înseamnă lipsa de înțelegere, începutul unora din cauzele discordiei întristătoare între generații, care a cuprins într'un văl de amărăciune sufletele tuturor.

Scrisul nostru, cuprins în colecțiile doveditoare, ne dă putința să ne spunem deschis gândul pentru că, aproape singurii, am fost cei cari am subliniat în mod protestatar uriașa operă înfăptuită de cei pe care grăbiții îi numeau „bătrânii" unui neam.

Ori ce generalizare, de ori unde ar veni ea, poartă pecetea nedreptății, dacă nu se stabilesc nuanțele și excepțiile, fără de cari o catalogare în bloc este sortită desconsiderării.

Problema succesiunii generațiilor e veche de când lumea; dar ea nu trebue să aibă forma tragică a două lumi diferite ce stau la pândă, cu vrăjmășie, una tinzând să ia locul celeilalte înainte de vreme.

„La vreme" e noțiunea pe care trebue s'o adopte și unii și alții, căci, preciza un dârz oștean, pensionar azi, căruia i se oferise conducerea unei mari instituții: dacă eu pensionar, la apusul vieții, accept postul, țin în loc avansarea a 26 de tineri cari ar veni, ierarhic, unul în locul altuia pe scara normală a avansărilor....

Stăvilind nejustificata grabă a celor tineri, statornicind retragerea la vreme a celor cari și-au făcut datoria și cari și-au bine meritat dreptul la odihnă, creem armonia necesară între generații spre a asigura neamului întreg continuitatea, viitorul, existența lui în lume.

Principial pot să aibă dreptate și cei cari susțin că avem o pletoră de intelectuali și că ar trebui să îndrumăm tineretul spre alte căi mai libere și mai productive; dar această opreliște prin taxe nu o facem când tinerii au ajuns aproape de liman. Dacă cei de ieri nu se grăbesc să facă loc celor de mâine, cel puțin să nu le pună „bețe în roate" celor cari sunt la sfârșitul studiilor lor, căci se alimentează o stare de încrire și de înrăire nefolositoare pentru nimeni.

In orice caz, niciodată nu trebue să se mai repete, sub nici o formă, ca din dificultățile bănești ce sunt puse în drumul celor cari au ajuns până la examene și până la diplome, să strângem fonduri date spre irosire, risipire și însușire celor comod instalați în fotoliile de prin ministere.

I. Vion

Mareșalul Petain și amiralul Darlan protestează contra blocadei engleze

Vichy 10 (Rador). — Corespondentul Agenției D.N.B., transmite:

In prezența amiralului Darlan și a d-lui Achard, secretar de stat al aprovizionării, șeful statului, mareșalul Pétain, a primit Luni după amiază pe reprezentanții presei din Statele Unite.

D. Achard a dat citire unei declarații după care guvernul francez a cerut guvernului Statelor Unite să-i furnizeze 5 milioane chintale de grâu pentru a acoperi nevoile zonei neocupate.

D. Achard a făcut o expunere asupra situației aprovizionării cu grâu a Franței. D-sa a subliniat că în raport cu efectele războiului și scăderea posibilităților de schimburi cu străinătatea, aprovizionarea cu cereale a populației lasă în mod deosebit de dorit.

A luat apoi cuvântul amiralul Darlan, vice-președintele consiliului de miniștri, care a protestat împotriva blocadei britanice. D-sa a scos în evidență că blocada nu dăunează de fel germanilor așa cum pretind englezii.

Mareșalul Pétain a ținut să adauge: O dovadă că cuvintele amiralului Darlan corespund adevărului este faptul că germanii au înapoiat francezilor, în zona ocupată, 2 milioane de chintale de cereale ce fuseseră rechiziționate.

In încheere amiralul Darlan a subliniat că germanii sunt mai generoși și mai înțelegători față de imperativele umanitare decât englezii.